

Írta: Kiss Sándor

GYERMEKFELÜGYELŐ

Mit is jelent az a szó, hogy gyermekfelügyelő?

1993-ban mikor erre a pályára léptem, úgy fogalmaztam volna meg véleményemet: gyermekfelügyelő az a személy, aki ügyel a gyermekekre. Ezt a hivatást azóta nagyon megszerettem, s hogy valójában mit is jelent, már nem tudnám egy szóban, egy mondatban, de még tíz mondatban sem megfogalmazni.

Munkám során fiatalokkal vagyok körbevéve, még hozzá olyanokkal, akik „könnyen dühbe gurulnak, gyanakvóak, érzékenyek, ugyanakkor erőszakosak. Önérzetük nem tudja elviselni, hogy lekicsinylően bánjanak velük. Becsvágyóak és kishitűek. A bennük levő tüzet a természet adta, és ez hajtja őket...” Az idézet legalább 2300 éves, pedig akár napjainkban is íródhatott volna. Arisztotelész a nála 39 évvel idősebb mesterének, Platónnak így akarta bizonyítani, hogy nincs baj az athéni fiatalokkal, erőszakosságuk, újat akarásuk természetes folyamat. Az igazság a legtöbb esetben az, hogy a mai fiatalok sem rosszabbak elődeiknél. Az idők többsége félti az ifjaktól az általuk eszményített hagyományokat, a probléma talán ebben rejlik.

Gyermekotthonban dolgozom, ahol árva, félárva, rossz családi körülmények közül kiemelt fiúk élnek. Hajlamosak a rosszra, lusták, léhák, felszínesek és a köztudatban még úgy él, aki intézetis, zacis, gyivis, ÁG-s, az jó nem lehet, csak rossz.

Mennyire nem így van, be tudom bizonyítani, hogy mennyire így van, azt is lehet bizonyítani. Jó gyermekből még jobbat lehet nevelni, a rosszat is lehet jóra nevelni, sok türelemmel, kitartással, vagyis fárasztó munkával. Ha valaki pillanatok alatt csodát akar, s ha nem hisz a jövőben, nem hisz az álmokban, az ne legyen gyermekfelügyelő, nevelő, valahol máshol keresse kenyerét. A kudarcok, ha földhöz csapják az embert, fel kell állni, és nem szabad feladni, mert akkor máris vesztes az ember. Az ifjakat a boldogságra kell nevelni, ennek lényege a cselekvés. Az ember nem tud úgy élni, ha nincs kilátása valami örvendetes dologra, az élet igazi ösztönzője a jövő, a holnap öröme. Először is keltsük életre, hozzuk elérhető közelségbe az örömet. Ezek után kitartó munkával a boldogság egyszerűbb fajtáit emeljük a bonyolultabb és emberileg jelentősebb örömök fokára. Érdekes dolgot fedezhetünk fel, kezdve valami édesség egyszerű élvezetétől egészen a kötelességteljesítés magasztos öröméig.

Az én történetem úgy kezdődött, hogy három héttel később kerültem az új otthonba, addig kollégáim már megismerkedtek az oda került fiúkkal. Nehéz napok, hetek, hónapok vártak rám. A fiúk szemében én voltam a rossz megtestesítője. Gúnyoltak, kéréseimet nem teljesítették. Elhatároztam, nem adom fel, hiszen jót akarok számukra. Hangosan hallgatták a zenét, csak azért sem tettek rendet szobájukban, nem pakolták el az ágyneműjüket, nem mosogattak el, csak azért sem húztak papucsot, csak azért is csúnyán beszéltek, csak azért sem keltek fel, mikor ébresztettem őket...

Mit tehettem?

Csak azért is minden ügyelet átvételekor ellenőriztem a szobáikat, és kértem őket, tegyék el ágyneműiket. Persze nem tették. Másodjára, mikor mentem a szobákba, eltettem én, és meg is köszöntem nekik, hogy megengedték számomra, hogy legalább ennyit tehetek értük. Csend lett, értetlenül néztek rám, és nem értették az egészet. Néhányan kezdtek megbarátkozni velem, de a főkolomposok továbbra is gúnyoltak. Egyesek szobáiba

segítségemmel polcokat szereltünk fel, képeket raktunk a falra. Akik nem békéltek meg velem, azoknak is segítettem. Egyre többen jöttek az ügyeletibe beszélgetni velem, a nagyfiú is bejött és egyből bekapcsolódott a társalgásunkba. A nőkről kezdett beszélgetni, hogy neki hány van és milyen jó szajhák.

- Mit szól hozzá? – fordult felém fölényesen.
- Csak gratulálni tudok, elsősorban ahhoz, ahogyan nevezted őket.
- Miért hogy nevezem őket, ha szajhák?
- Honnan ered ez a szó, gondolom, tudod, mivel ilyen előszeretettel használod?
- Honnan tudnám?
- Na ne viccelj, azt hittem tudod, de ha nem, elmondom neked.

Nem vártam igenlő választ, hanem elkezdtem mesélni Franciaországról, a Szajnárról, Ady versekről és a fiatalokról. Azt vettem észre, tágra nyílt szemekkel hallgatnak a fiúk, még ő is, a nagyszájú. Nekibátorodtam, s itt jött a nagy melléfogásom. Nem megnyerni akartam a nagyfiút, hanem leégetni. Ez sikerült is. Meg is lett a haszna, nemcsak a nagyfiú, hanem az összes megharagudott rám, és most már okkal is. Kezddhettem előlről az építkezést. Közben teltek a hetek. Bizalmukat, melyet még meg sem nyertem, jó időre messze dobtam magamtól. Szégyelltem magam. Nap, mint nap tettem a dolgom, gúnyolódásaik ellenére segítettem őket, ahol tudtam, és ha engedték. Kezddtem ráébredni, hogy nagyon fontos az a stílus, ahogyan közeledünk a fiatalokhoz. Az egyéniségünkre, stílusunkra nagyon kell vigyázni, minden ügyeletem alatt kértem őket, csináljanak rendet, ha nem teljesítették kérésem, nem dühödtem fel, hanem elkezdtem rendet rakni. Rendetlenség volt a társalgóban, kértem őket a rendrakásra, s láttam egy óra múlva is még mindig minden ugyanúgy van, közben beültek tévézni. Én sok bocsánatkérés közepette elkezdtem takarítani. A legrendetlenebb szobába behívtam az ott lakókat és elkezdtem takarítani náluk, piszkos zoknijukat, gatyáikat is összeszedtem, ez idegesítette őket. Én normális hangnemben közöltem, ha nem tudnak rendet csinálni, akkor sajnos muszáj nekem megcsinálnom, mert a végén eltetvesedünk. Mikor már harmadjára is mentem rendet csinálni, elkezdték a rendrakást, és mikor készen voltak, szóltak, hogy nézzek körül a szobáikban.

Kezddtek megszokni és elfogadni, s mikor ügyeletbe léptem, és esetleg volt olyan, aki addig nem csinált rendet szobájában, azonnal ment rendet csinálni, nem akarta, hogy én csináljak, mivel az szégyen volt, és a többiek kinevették. Ügyeletem alatt rengeteget beszélgettem velük. Játékosan megtanítottam nekik országunk szomszédait vagy az európai országok fővárosait kérdeztem ki tőlük és aki a legtöbbet tudta, annak dupla adagot kértem kedvenc ételéből. Akik kitűntek valamiben, szabadnapomon elmentem velük színházba, vagy őket érdeklő programot szerveztem nekik az otthonvezető engedélyével. A fiúk elfogadtak, elsősorban azért, mert ha megígértem nekik valamit, azt betartottam. Igazán boldog akkor voltam, mikor egy novemberi este két fiú jött az ügyeleti szobába és a segítségemet kérték egy karácsonyi ünnepi műsor rendezésében. Nagyon boldog voltam. Megbeszéltük velük, hogy nem adják fel tervüket akkor sem, ha lesznek olyanok közöttük, akik esetleg megmosolyogják őket. Sajnos jó megérzésem volt, ugyanis a fiúk többsége kinevette őket, csak két fiú állt melléjük. Szomorúan jöttek hozzám, és tanácsot kértek, mi legyen. Közöltem velük, elegenden vannak négyen is, és vágjanak bele. Választottak verseket, énekeket és elkezdtek próbálni. Nagyon komolyan készültek, ezért közöltem velük, nemcsak az otthonban lépnek fel műsorukkal, hanem elmegyünk meglepjük a nagykörösi leányotthon lakóit is, a pomáziakat is és egy idősek otthonába is elviszem őket. Ez még nagyobb lelkesedést adott nekik. A felkészítésben Farkasné Dóczi Katalin gyermekfelügyelő és Szűcs Józsefné is besegítettek. A munkájuk gyümölcse beérett, mindenütt sikert arattak és ajándékokat is kaptak. Legutoljára saját otthonukban léptek fel, ahol nagyon megdicsérte

őket az otthon akkori vezetője Tomanek Sándorné. Ez volt az, amit én is sikerek kezdetének nevezek. A 15 fiúból négyen elindítottak valamit. Azóta is minden évben a hagyományossá vált karácsonyi ünnepi műsoron mindig megemlítettem nevüket, mert nekik köszönhető, hogy hagyománnyá vált az érdi gyermekotthonban ez a műsor. Gáspár Csaba, Németh Sándor, Bozsik Róbert és Reha Róbert voltak a kitartó fiúk. Azóta is a fiúk számára nagy élmény a készülődés, lázban tartja őket, a műsor után pedig öröm látni a mosolygós vidám arcukat, ennél többre sincs szükségem.

Gyermekfelügyelő vagyok, sok szép emlékem van, sok fiúra büszke vagyok. Tudok dühöngeni is, mikor jó képességű fiúkat látok tönkremenni. Sajnos az utóbbi időben a kábítószer kezdi behálózni a gyenge akaratú fiúkat. Ez a legújabb kihívás mind a fiúk, mind a nevelők számára. A reményt nem veszítjük el, nem veszíthetjük el, mert akkor az annyit jelentene, mintha magunkat is elveszítenénk. Ezt nem tehetjük meg. Gyermekfelügyelőnek lenni szép hivatás, pedagógiai munkám általános képe új színekkel bővült. Bármilyen nehéz is volt ez az elején, megérte, hogy nem adtam fel, jó dolog látni, hogy egyes fiúk leérettségiznek, „B” kategóriás jogosítványt szereznek. Ha kikerülnek az otthonból, felkeresnek. Mindez a gyerekelügyelői munkához tartozik. Most már életem nagy szerencsétlenségének tartanám, ha nem ezt a hivatást választottam volna.